

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

PL

Przemówienie

Bruksela, 12 listopada 2014 r.

ECA/14/52

Przemówienie Vítora Caldeiry, Prezesa Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Prezentacja sprawozdań rocznych za 2013 r.

Na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego

Bruksela, 12 listopada 2014 r.

W przypadku rozbieżności
tekstem właściwym jest wygłoszony tekst przemówienia.

ECA Press

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Tel.: +352 4398-45410 Tel. kom.: +352 62152224

E-mail: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Szanowny Panie Przewodniczący!

Szanowne Panie Posłanki, szanowni Panowie Posłowie do Parlamentu Europejskiego!

Szanowna Pani Wiceprzewodnicząca Komisji!

To dla mnie zaszczyt móc przedstawić sprawozdanie roczne Trybunału za rok budżetowy 2013 na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego.

To moment istotnych zmian dla Europy. Przed nową Komisją Europejską stoi wiele ważnych wyzwań.

Jedno z nich polega na poprawie zarządzania budżetem UE, na co składają się trzy główne elementy: wydatkowanie dostępnych środków, zapewnienie zgodności z przepisami finansowymi UE oraz osiągnięcie widocznych rezultatów z korzyścią dla obywateli.

Szanowne Panie Posłanki, szanowni Panowie Posłowie!

Jak wynika ze sprawozdania rocznego Trybunału, na początku nowego okresu wydatkowania zarządzanie finansami UE wciąż nie jest zadowalające.

Jeśli chodzi o **wydatkowanie środków z budżetu UE**, w 2013 r. dokonano płatności na kwotę ponad 148 mld euro, co stanowi niemal 99% maksymalnego pułapu ustalonego na ten rok.

Trybunał stwierdza, że w 2013 r. transakcje te zostały odpowiednio rozliczone, co oznacza, że już od roku 2007 wydaje on opinię bez zastrzeżeń w zakresie wiarygodności sprawozdania finansowego UE.

Pozwolę sobie jednak na kilka słów przestrogi w odniesieniu do **zarządzania unijnymi przepływami środków pieniężnych**.

Pomimo wysokiego poziomu płatności kwota zobowiązań pozostających do spłaty wzrosła o kolejne 9 mld euro i na koniec 2013 r. wyniosła 322 mld euro.

Świadczy to o narastającej presji na unijne przepływy środków pieniężnych. W tym kontekście Komisja powinna opracować odpowiednie prognozy przepływów pieniężnych, tak aby z odpowiednim wyprzedzeniem przewidzieć możliwe niedobory środków finansowych na programy unijne.

Jednocześnie Trybunał zaleca, by Komisja zadbała o to, żeby nakłady inwestycyjne finansowane z budżetu UE odzwierciedlały rzeczywiste zapotrzebowanie na przepływy pieniężne. Przykładowo, jak wynika z ostatnich danych Komisji, według stanu na koniec 2013 r. beneficjentom końcowym wypłacono faktycznie mniej niż połowę środków z kwoty 14 mld euro udostępnionej w ramach **instrumentów inżynierii finansowej** od 2007 r.

Szanowne Panie Posłanki, szanowni Panowie Posłowie!

Środki z budżetu UE są co prawda wydatkowane, ale w zbyt wielu przypadkach płatności dokonuje się nadal **niezgodnie z przepisami**.

Trybunał szacuje, że w 2013 r. ogólny poziom błędów w płatnościach wyniósł 4,7%, w porównaniu z 4,8% w 2012 r. Jest to znacznie powyżej progu istotności wynoszącego 2%, podobnie jak miało to miejsce we wszystkich latach od momentu, kiedy Trybunał rozpoczął kontrolę sprawozdań finansowych UE.

W 2013 r. we wszystkich obszarach wydatków wystąpił istotny poziom błędów. Wyjątek stanowiły wydatki na administrację UE opiekującą się na kwotę 10,6 mld euro.

Trybunał szacuje, że poziom błędów w przypadku tych 80% środków UE, które podlegają zarządzaniu dzielonemu, wyniósł 5,2%, podczas gdy w pozostałych obszarach, zarządzanych w głównej mierze bezpośrednio przez Komisję, wyniósł on 3,7%.

Trybunał ustalił, że działania korygujące podejmowane przez organy krajowe i Komisję pomagają ograniczyć ogólny poziom błędów. W ramach obecnego systemu można by jednak zrobić znacznie więcej, by przede wszystkim zapobiec wystąpieniu błędów.

Przykładowo oszacowany przez Trybunał poziom błędów w przypadku rozwoju obszarów wiejskich można byłoby obniżyć z 6,7% do 2,0%, gdyby organy krajowe odpowiednio wykorzystały wszystkie informacje, jakimi dysponowały, przed wystąpieniem do Komisji o zwrot kosztów.

Główne źródła błędów, na które organy krajowe powinny zwracać szczególną uwagę, obejmują niekwalifikowalne wnioski o dofinansowanie, poważne naruszenia przepisów dotyczących zamówień publicznych oraz nieprawidłowo zadeklarowane powierzchnie użytków rolnych.

Zdaniem Trybunału Komisja i organy państw członkowskich powinny skoncentrować się przede wszystkim na zapobieganiu tego rodzaju błędom, a następnie na ich wykrywaniu i korygowaniu, zwłaszcza że błędy takie stanowią zagrożenie dla wydajnego i skutecznego wykorzystania środków unijnych.

Szanowne Panie Posłanki, szanowni Panowie Posłowie!

W okresie programowania 2007-2013 zarządzający funduszami unijnymi skupiali się w pierwszej kolejności na wydaniu dostępnych środków unijnych, następnie – na zgodności z przepisami, a dopiero potem, i to w stosunkowo ograniczonym zakresie – na **uzyskaniu rezultatów**.

Na takich właśnie zasadach funkcjonują mechanizmy zarządzania budżetem UE. Urzędnicy na szczeblu państw członkowskich i UE znajdują się pod dużą presją, by wydatkować środki, ponieważ w przeciwnym razie mogą je utracić. Brakuje im jednak odpowiednich zachęt, by środki te spożytkować w celu uzyskania konkretnych rezultatów.

To musi się zmienić. W sprawozdaniu rocznym Trybunału można znaleźć wiele przykładów zaczerpniętych z 19 sprawozdań specjalnych przyjętych przez Trybunał w 2013 r., które pokazują, jak wyraźniejsze zorientowanie na rezultaty może przełożyć się na lepsze wyniki.

W tym kontekście Trybunał z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy Komisji mające na celu odejście od kultury zorientowanej na wydatkowanie środków na rzecz kultury nastawionej na osiągnięcie wyników.

Zdaniem Trybunału kultura taka będzie wymagać:

- po pierwsze autentycznego zaangażowania – zarówno na szczeblu unijnym, jak i na szczeblu krajowym – na rzecz wykorzystania ograniczonych środków finansowych UE w celu uzyskania możliwie najlepszych rezultatów;
- po drugie – wyznaczenia odpowiednich celów dotyczących rezultatów, a także zapewnienia wiarygodnych informacji na temat stopnia realizacji tych celów;
- po trzecie – i najważniejsze – stworzenia systemu zachęt, w ramach którego dobre rezultaty będą wynagradzane, a złe – sankcjonowane.

Jeśli nowe ustalenia budżetowe na lata 2014-2020 mają zapewnić większy nacisk na osiągnięcie rezultatów, wszystkie te elementy muszą działać skutecznie.

Jednocześnie należy zadbać o to, by osiągnięte rezultaty były bardziej widoczne. W tym względzie Trybunał zaleca Komisji, by poszerzyła zakres merytoryczny corocznego sprawozdania oceniającego i uwzględniła w nim informacje dotyczące unijnej wartości dodanej budżetu UE oraz postępów w realizacji celów strategii „Europa 2020”.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowne Panie Posłanki, szanowni Panowie Posłowie!

Poprawa zarządzania finansami UE nie sprowadza się do wyboru pomiędzy wydatkowaniem środków, zachowaniem zgodności z przepisami i osiąganiem rezultatów. Sztuka polega na tym, by te trzy cele realizować jednocześnie. W tym kontekście pomocne byłoby ułatwienie zarządzania budżetem UE, co osiągnąć można poprzez wyznaczenie wyraźniejszych celów oraz mniej skomplikowane mechanizmy wydatkowania środków. Oto właśnie główne wnioski płynące z okresu budżetowego 2007-2013.

Mam nadzieję, że sprawozdanie roczne za 2013 r. pokazuje, iż Trybunał w pełni wspiera Parlament Europejski, pozostałe instytucje unijne oraz państwa członkowskie w dążeniu do optymalnego wykorzystania funduszy unijnych w celu osiągnięcia rezultatów, jakich obywatele mają pełne prawo oczekiwać.

Bardzo dziękuję Państwu za uwagę.